

बूथ स्तरीय अधिकारी ई-पत्रिका

संदेश

राजीव कुमार

भारताचे मुख्य वेंचणूक आयुक्त

ECI च्या प्रकाशनाचो नवो उपक्रम 'BLO E-Patrika' (बीएलओ ई-पत्रिका) सादर करतना म्हाका खूब खोस भोगता. सशक्त आनी सर्वसमावेशक लोकशायी निर्माण करूक, तळागाळांतल्या सगळ्या कार्यकर्त्यांक तांचे उत्कट सेवेची तुस्त आसा. मतदार वळेली वाडोवपा खातीर आनी मतदार जागृताय पसरावपा खातीर आमच्या बीएलओ च्या निरंतरी प्रयेलांची दखल घेवप आनी तांचे कौतूक करप, हें ई-पत्रिकेचे लक्ष्य आसा.

भारतीय वेंचणूक प्रक्रिया हें एक व्हृड काम आसा, जें संवासार भरांत लक्ष ओढून घेवपा सारके आसा. खुबश्या वेळार, मतदानाच्या दिसा लक्ष केंद्रीत केल्ले आसतना, घरा-घरांनी वचून, आनी पात्र नागरिकांक मतदान केंद्रा मेरेन व्हरपाचे संपूर्ण कार्य आमी क्वचितच कवूल करतात. हें एका दिसाचे, एका मनशाचे काम नहय. हें एक समर्पित आनी बेरे तरेन तयार केल्ल्या पंगडाचे कार्य आसा, जाका लागून तें शक्य जाता. बीएलओ पत्रिका तुमकां भारतीय वेंचणूकेचीं बियां रोवपा खातीर, प्राथमीक स्तराचेर वावुरपी पंगड, जांका प्रशिक्षीत करून तयार केल्यात हांची झिलक दितली. प्राथमीक स्तराचेर काम करपी बीएलओचेर उडटी नदर मारपी ही पत्रिका आसा.

मतदाराचें नोंदींकरण, मतदार वळेली अश्यावत करपा खातीर घरा-घरांनी सर्वेक्षण करप आनी मतदानाच्या दिसा सहाय्य दिवपी ही बीएलओची म्हत्वाची जबाबदारी आसा. ही ई-पत्रिका मतदार जागृताय कार्यक्रमांच्या बारीकसारीक गजालीं सयत बीएलओक बळकट करतली आनी तांका आधुनीक तंत्रज्ञान आनी देशभरांतल्या किमान SVEEP उपक्रमा वरवीं संवेदनशील करतली.

बीएलओ पत्रिका वरवीं वास्तवीक खय्यो गजाली नदरे मुखार हाडपाचो प्रयेल आसा. पत्रिकेचे कथाकन स्वरूप हें वाचप्यांक नक्कीच लाभदायक जातले.

ही एका प्रकाराची पत्रिका शक्य तितल्या उत्तम प्रकारान फुडें हाडपाचे अथक परिश्रम करपी पुराय पंगडाचे हांव उपकार मानतां. अत्यंत नम्रपणान, हांव ही पत्रिका आमच्या सगळ्या तळागाळांतल्या कार्यकर्त्यांच्या हातांत द्वरतां, जांचे कडेन भारत वेंचणूक आयोगाची ख्यानीच सत्ता आसा.

(राजीव कुमार)

संदेश

अनुप चंद्र पाण्डे

भारताचे वेंचणूक आयुक्त

भारतीय वेंचणूको घेवपाच्या प्रचंड कार्यात्म्यान संघटनात्मक कार्याचं (टीमवर्क) महत्व बेरे तरेन लक्षांत येता. तांचे येसस्वी अंमलबजावणीत, दरेकी भागधारक खंबीरपणान उबो रावता आनी कोवीडाच्या लासदायक काळांत लेगीत भारत वेंचणूक आयोगाक स्वतंत्र, निश्पक्ष, सर्वसमावेशक, भागीदारी आनी सुलभ पद्धतीन वेंचणूक घडोवन हाढूक सक्षम करपी अदम्य भावना दाखयता. ह्या आदर्श पंगडान वेंचणूक ही देशभरांत मनोवीपी उत्सवांत रुपांतर केलां.

BLO ई-पत्रिका ही टीमवर्काचे भर दिता आनी बूथ स्तरीय अधिकाऱ्याक जोडपाच्या प्रयेलांत, BLO च्या काण्यांचे तपशिलवार वर्णन सादर करता, जो ECI आनी मतदारां मर्दीं एक सेतू सारको आसता.

BLO हे मतदाराचे इश्ट, तत्वज्ञानी आनी मार्गदर्शक म्हूण काम करतात आनी तांका वेंचणूक प्रक्रियेत वाटो घेवक मजत करतात. BLO ई-पत्रिका बीएलओन केल्ल्या कामाच्या तपशिला सयत, तांका प्राथमीक पांवङ्ड्यार मेलिले अणभवूय मांडता. आमचे लोकशायीची सगळ्यांत व्हडलो उत्सव खरे भावनेन मनोवपाची खाती करूक, अथकपणान काम करपी दरेकी बीएलओक समर्पित BLO ई-पत्रिका दिवंक म्हाका काळजान थावन खोस भोगता.

BLO वतीन प्राथमीक पांवङ्ड्यार केल्ल्या कामाची झिलक हाताशिल्ले खातीर, ECI आनी CEO च्या कार्यालयांतल्या पुराय पंगडाक हांव परबीं भेटयता.

(अनुप चंद्र पाण्डे)

संपादकीय समिती :

एन.एन.बुटोलिया
वरिश्ठ प्रधान सचिव (मतदार वक्लेरी)

अशोक कुमार
संचालक (आयटी)

कुलदीप कुमार शहरावत
संचालक (प्रशिक्षण), आयआयआयडीईएम

एस.सुंदर राजन
संचालक (ईवीएम)

दीपाली मासिरकर
संचालक (वेंचणूक नियोजन)

संतोष अजमेरा
संचालक (SVEEP) वांगडी संयोजक

संपादकीय पंगड़ :

आर के सिंग
समन्वयक SVEEP

अनुज चांदक
जोड संचालक (SVEEP)

नुपूर प्रवीण
वेब्हार सल्लागार (SVEEP)

इशा खान
ग्राफीक डिझायनर

Voter Turnout App

PWD App

Voter Helpline App

cVIGIL App

Know Your Candidate App

Garuda App

एकूण मतदार चुकोवचे नात

विशीं म्हत्वाचीं तथ्यां बूथ स्तरीय अधिकारी

2006 त, वेंचणूक आयोगान, मतदार वळेरीची अचूकताय सुनिश्चित करून, दरेकी मतदान केंद्रा खातीर बूथ स्तरीय अधिकारी (बूथ लॅवल ऑफिसर) नियुक्त करपाची संकल्पना चालीक लायली.

लोकप्रतिनिधी अधिनेम, 1950 च्या कलम 13B (2) खाला, BLO ची नियुक्ती ही सरकारी, निम्न-शासकीय आणि थळाव्या संस्थांच्या अधिकाऱ्यां मदलीच करतात.

BLO हे खरें म्हणल्यार, भारत वेंचणूक आयोगाचे तळागळांतले प्रतिनिधी आसात. प्रत्यक्ष क्षेत्रांतली माहिती एकठांय करप, नागरिकां कडल्यान नोंदणीचीं फॉर्म एकठांय करप आणी ताका वा तिका नियुक्त केल्या मतदान क्षेत्रां संबंदीत रोल-रिहिजन प्रक्रियेत, तो वा ती म्हत्वाची भुमिका सांबाळटा.

तो/ ती, मतदार वळेरी संबंदीत गजालीनी, स्थानीक लोकांचो इश्ट, तत्वज्ञानी आणी मार्गदर्शक आसा.

वेंचणूक नोंदणीकरण अधिकाऱ्याचे संपूर्ण देखरेखी खाला, बीएलओ माहितीचें संकलन करून, क्षेत्राची पडताळणी करून, पाल मतदार, मेल्लो (मृत) मतदार आणी सध्याच्या ठिकाणाचेर रावूंक नाशिल्या मतदारांची वळख करून जापसालदार आसता.

A field day at work for the BLOs

बीएलओ मायलस्टोन: 100% EPIC -AADHAAR लिंकेज

अनेक जिल्यांतल्यान BLO न 100% EPIC-AADHAAR लिंकेजाचे कार्य पूर्ण केला
हांगासर दोन देखी आसात;

राज्य: नागालँड
जिल्लो: कोहिमा
नांव: हियरौलिबे
हुद्दो: प्राथमीक शिक्षक
स्कूल: सरकारी प्राथमीक शाळा, होयनाम्बे
मतदान केंद्र: 7/58 होयनाम्बे

राज्य: कर्नाटक
जिल्लो: कोप्पल
नांव: एरममा
हुद्दो: प्राथमीक शिक्षक
मतदान केंद्र: 194- सरकारी प्राथमीक
शाळा

बीएलओ काम करतातः प्राथमीक पांवऱ्या वयलीं चिलां

पुनरावृत्ती-पूर्व कार्यावळी

- बीएलओ रेजिस्टर अद्यावत करप
- मतदारांचे घरा-घरा सर्वेक्षण
- फोटोग्राफर कॅच्वर करप & मतदान केंद्रांचेर समन्वयाचे काम करप
- मतदान केंद्रांचेर AMF विशीं माहितीची एकठावणी
- पुनरावृत्ती जालीं ऐपिक काडप
- लोकसंख्या शास्त्रीय नदरेन समान नोंदी काढून उडोवप
- मरण आयिल्ल्या मतदारांचे नांव काडप
- तार्कीक लुटी काडप

पुनरावृत्ती कार्यावळी

- फॉर्म 6,7,8 & हेर फॉर्मा भरप
- घरा-घरा सर्वेक्षण करप
- मतदार वळेरीची छाननी W.r.t. लिंग परिमाण, ईपी परिमाण, युवा नोंदणीतले अंतर आनी हेर
- आयोगान परिभाशीत केल्ल्या प्रमाणे PWD मतदारांक चिन्नीत करप
- राजकीय पक्षांच्या BLAs कडेन समन्वय करप.

मतदान-पूर्व कार्यावळी

- BLO मार्फत मतदारांक, मतदार माहिती स्लिपीचे (VIS) वितरण
- गैरहाजीर/ शिफ्ट/ मेल्ल्या मतदारांची वळेरी तयार करप मतदार मार्गदर्शक तत्वांचे वितरण
- रिकामे फॉर्म 12D चे वितरण आनी जेश्ठ नागरीक, PWD
- आनी कोवीड दुयेतीं कडल्यान भरिल्ले फॉर्म 12D एकठांय करप

मतदान दिसाच्यो कार्यावळी

- हॅल्प डॅस्क/ मतदार सहाय्य बूथ
- मतदान प्रक्रियेचो सिंहावलोकन

जानेवारी 1

एप्रील 1

जुलय 1

ऑक्टोबर 1

मतदार नोंदणीकरण खातीर चार नव्यो पालताय तारखो

आदीं, 1 जानेवारीक वा ताचे आदीं 18 वर्सा पुराय जाल्यार, नव्या मतदारांची नोंदणी करताले, आनी ती वर्सातली एकमेव पालताय तारीख आसताली. लोकप्रतिनिधी अधिनेमाच्या कलम 14(b) केल्ले दुरुस्तीक लागून आतां नांव नोंदणी करपाच्यो वर्सातल्यान चार संदी आसतल्यो. 1 जानेवारी, 1 एप्रील, 1 जुलय आनी 1 ऑक्टोबर अश्यो चार पालताय तारखो आसात.

नवे मतदार
नोंदणीकरण

फॉर्म 6

नांवाचो प्रस्तावीत
आसपाव /
वगळावणी खातीर
आक्षेप

फॉर्म 7

निवास स्थानाचे
शिफ्टींग/ विद्यमान
ER त नोंदींची
सुदारणा करप/ EPIC
बदली करून दिवप/
PWDs क चिन्नीत
करप

फॉर्म 8

स्मार्ट बीएलओ

सकयल दिल्ल्या ECI IT ऐप्लिकेशनां वरवीं मतदारांक सुविधा दिता

राष्ट्रीय मतदार सेवा पोर्टल

NVSP (<https://www.nvsp.in/>) हें नागरिकां खातीर वेंचणूक सेवांचो लाभ घेवाचें एक पोर्टल आसा. वापरपी मतदार वळखपत्रा खातीर अर्ज करप, नांवाची आसपावणी करूक अॅनलायन अर्ज करप, मतदार कार्डांत सुदारणां, ई-रोलांत नांव सोदप, मतदान केंद्र, विधानसभा मतदारसंघ आनी संसदीय मतदार संघाचे तपशील पळोवप, आनी असल्या विविध सेवांचो लाभ घेवंक शकता, तशेंच हेर सेवां वांगडा बूथ स्तरीय अधिकारी, वेंचणूक नोंदणीकरण अधिकारी हांचेय संपर्क मेळोवंक शकता.

मतदार पोर्टल

तशेंच, फॉर्म दाखल करपाची प्रक्रिया सुलभ करूक, 'वोटर पोर्टल' (<https://voterportal.eci.gov.in/>) ही नोंदणीकरण, नोंदीत फेरबदल, वगळावणी, नामो बदलप आनी हेरां खातीर एक अखंड इंटरफेस पुरवण करता. पोर्टलाचेर लॉगइन करतकूच, नागरिकाक ताचे आदले निवडीचेर आदारीत, वेंचणीची निवड सुचोवपी परस्परसंवादी इंटरफेस सादर करतात.

वोटर हॅल्पलायन ऐप (VHA)

मतदार वळखपत्रा खातीर अर्ज करूक, मतदार कार्डांत सुदारणां खातीर अॅनलायन अर्ज करप, मतदान केंद्र, विधानसभा मतदारसंघ आनी संसदीय मतदारसंघाचे तपशील पळोवप आनी बूथ स्तरीय अधिकारी, वेंचणूक नोंदणी अधिकारी हांचे संपर्क तपशील मेळोवपा सारक्या विविध सेवा, नागरीक घेवंक शकतात. हें ऐप्लिकेशन Google Play & Apple स्टोर अश्या दोगांयचेरुय उपलब्ध आसात.

PWD ऐप

PWD ऐप हें दिव्यांग व्यक्तीं खातीर आसा. PWD मतदार आपल्याक PWD म्हूण चिन्नीत करूक, नवी नोंदणीची विनंती, स्थलांतराची विनंती, EPIC तपशीलांत सुदारणां करपाची विनंती, व्हीलचॅरा खातीर विनंती करूक शकता. हे मतदारांच्या शेळ्हिंग आंशीक अंधत्व आनी आंशीक श्रवण अक्षमते खातीर मोबायल फोनाच्या ऐक्सेसिबिलिटी खाशेलपणांचो वापर करता. हें ऐप्लिकेशन Google Play स्टोर आनी Apple ऐप स्टोराचेर उपलब्ध आसा.

गरुडा ऐप

स्मार्ट बीएलओ फॉर्म आनी हेर माहिती कॅच्वर करूक
आनी दाखल करूक, गरुड ऐप वापरता

गरुडा हें 9 ऑगस्ट, 2021 ह्या दिसा संपूर्ण भारतांत चालीक लायिल्ले. आयोगाच्या इन-हावज आयटी पंगडान विकसीत केलां.

BLO न आपलीं कार्या डिजिटल पद्धतीन करपा खातीर हें एक समर्पित मोबायल ऐप आसा.

गरुड ऐपाची मुख्य कार्या:

- फॉर्माची चॅकलिस्ट/ फिल्ड पडताळणी
- AMF (आश्वासीत किमान सुविधा) आनी EMF (विस्तारीत किमान सुविधा) विर्झी माहिती मेळोवप
- मतदान केंद्रांची GIS-समन्वय कॅच्वर करप
- मतदान केंद्रांचे फोटे अद्यावत करप
- फॉर्मा दाखल (सबमिशन) करप
- गैरहाजीर, शिफ्टेड, मेल्ल्या (ASD) मतदारांक चिन्नीत करप

प्राथमीक पांवळ्या वयल्यो काणयो

आडमेळींतल्यान फुडे सरप

मतदाना खातीर चडांत चड पाल नागरिकांची नोंदणी करूक, BLOs कल्याणकारी उद्दिश्टां आनी वेचणूक धोरणांचे कशें मिश्रण करतात

सुकरु माझी

77 AC Lanjigarh Village, Odisha

मिनिंगस्टार सौकमी

30-Mairang Village, Meghalaya

पितृसत्ताकतेचो प्रसार कांय वेळार, अस्तुच्यांक भौशीक क्षेत्रां कडल्यान वेगळे वा एकांतांत दवरूक शकता. ही काणी ओडिशांतल्या कालाहांडी जिल्ल्यांतल्या लांजीगढ तालुक्यांतल्या गांवची आसा.

2020 वर्सा, बायल मतदार नोंदणीकरण ही राष्ट्रीय सरासरी परस कमी आशिल्ली. निरक्षरता, घरगुती शक्तीची गतिशिलताय आनी सामान्य अजाणतायेक लागून बायलांक वेचणूक प्रक्रियेत वांटो घेवंक मेळनाशिल्लो अशें नदरेक आयले.

बूथ क्रमांक 270 च्या सुकरु माझी सारक्या BLO च्या सातत्यपूर्ण प्रयेतांक लागून, 2022 त त्या विशिष्ट बुथांत बायलां मतदारांची नोंदणी 17% वयल्यान 67% मेरेन वाडली.

BLO, AWW, ASHA हांचो आसपाव आशिल्लो एक पंगड घरा-घरांनी भोवतां आनी नोंदणीकरण प्रक्रिये विशीं जनजागृती केली.

योगदान दिवापी:
श्रीमती संघमिता सतपती, जोड सीईओ, ओडिशा

बूथ स्तरीय अधिकारी, मिनिंगस्टार सौकमी, 30- मैरांग विलेज हांची काणी प्रेरणा दिवापी तशेंच काळजाक पिळ घालपी आसा. मावसमाई गांवांतले 52-वर्सा पिरायेचे, सरकारी कनिश्ठ प्राथमीक शाळेंतल्या शिक्षकान आपल्याक दिल्ले कर्तव्य पूर्ण करतना आनी नागरिकांक वेचणुकेचे म्हत्त्व शिक्यतना, लोकां कडल्यान खर विरोध सोंसचो पडलो.

असली प्रतिकूल परिस्थिती आसून लेगीत, ते नियुक्त मतदान केंद्रा मेरेन पावूक, दाट रानां आनी कच्चो रस्तो पार करून गेलो आनी स्वताक खर वत आनी गर्मी सोंसुक, कांय वेळार झाडां खाला आलाशिरो घेतलो. थंयच्या लोकांनी ताचो खूब तिरस्कार केल्लो आनी तो EPIC नांव नोंदणी आनी सुदारणा खातीर घरा-घरा भोवतालो, तेन्ना ताका लोकांनी खूब गाळी संवल्यो आनी अपनाचीं उतरां दिलीं.

असले तरेचो येवकार मेळून लेगीत, तो आपल्या कर्तव्यां कडेन प्रामाणीक रावलो आनी अत्यंत प्रामाणीकपणान गांवांत वेचणुकेची कसरत केली. गांवांतली नांव नोंदणीची आंकडेवारी सामकी कमी आशिल्ली, पूण BLO न सगळ्यांक नांव नोंदणी करपा खातीर पटोवन दिले आनी जांकां EPIC ची गरज आशिल्ली, तांकां मजत केली. ताची ही जिद्द आनी चिकाटीक अखेरेक फल मेळ्ले आनी तांच्या विरोधांत आशिल्ल्या खुबशा लोकांक EPIC चे सामर्थ्य आनी उपयोगिता कळूक लागली आनी तांणी स्वता आपली नांव नोंदणी केली. फक्त हाकाच लागून BLO क गांवांनी 100% नांव नोंदणीकरण साध्य करपाच्या उद्देशान फुडे वचपा खातीर प्रोत्साहीत करतात.

योगदान दिवापी:
उप-विभागीय अधिकारी (वेचणूक). प्रभारी नागरी उप-विभाग, मैरांग, मेघालय.

बातों बातों मैं

बीएलओ कडेन भासाभास

सिद्धार्थ शंके

30- फातोड़े मतदारसंघ, गोंय

नमस्कार, हांव सिद्धार्थ शंके, गोंयांतल्या 30- फातोड़े मतदार संघाचो, भाग क्रमांक. 23 चो बीएलओ आसा. म्हजें मतदान केंद्र सेंट एँनी स्कूल, इस्ट विंग, अगाळी हांगासर आसा.

मतदार वळेरीची पडताळणी करप हें बीएलओ म्हूण म्हजें पयलें कर्तव्य आसा. हांव स्थायीक व्यक्ती जाल्यान, म्हाका वेगवेगळ्या ठिकाणाचेर वचूक सोंपें जालें. हांवें घरा-घरानी भेट दिली आनी नांवां आनी नामे दुरुस्त केले/ वगळायले आनी नवीं नांवां मतदार वळेरीत आसपावीत केलीं. म्हाका मतदारां कडल्यान सदांच उर्बेभरीत येवकार मेळ्या आनी हांवें तांकां पुरायपणान मजत दिवपाचो प्रयेत्र केला.

एका दिसा हांव एका जेश्ठ नागरिकाक भेट दिवंक गेल्लों, तेन्ना ताणें म्हाका सांगलें; आपल्याक फकत मतदान करपा खातीर, 1.4 किलोमिटर परस चड प्रवास करूक कठीण जाता. आपल्या घरा लागासर मतदान केंद्र उभारूक जातलें कांय ना, अशी विनंती ताणें म्हाका केली आनी ताचो प्रस्ताव हांवें आमच्या वैचणूक नोंदणीकरण अधिकाऱ्या मुखार मांडलो. ही विनंती स्विकारली आनी मतदान केंद्र हें सेंट एँनी स्कूल, इस्ट विंग, अगाळी ह्या सध्याच्या ठिकाणाचेर हाडलें. ताच्या उपरांत, हांवें म्हज्या भागांतल्या सगळ्या मतदारांक नव्या मतदान केंद्राच्या नाम्या विशी WhatsApp संदेश धाडले. मतदान केंद्र नव्या ठिकाणाचेर व्हेल्ल्यान, लोकांक मतदान करप शक्य जालें. हातूंतली बरी गजाल म्हणल्यार, मतदानाची टक्केवारी 70 चेर सावन 80 टक्केवारी मेरेन वाढ जाली.

म्हाका नेमून दिल्ल्या वाठारांत सगळे मतदार म्हाका बरे तरेन वळखतात. तांकां जेन्ना EPIC कार्ड संबंदीत कसलीय मजत जाय जाल्यार, तेन्ना ते म्हाका संदेश धाडटात. ते म्हाका प्रत्यक्ष भेटूय दितात. म्हज्या मतदार संघांतल्या नागरिकांक खबर आसा, की हांव राष्ट्रीय मतदार सेवा पोर्टल (NVSP) वैबसायट (www.nvsp.in/voterhelpline) वा गरुड एँपा वरवीं लेगीत तांकां मदत करूक शकतां.

सिद्धार्थ शंके (उजव्यान) हांचो बन्या कार्या खातीर भोव्यान केला.

भारत वेंचणूक आयोग Election Commission of India

आधार-एपीक लिंकेज

विश्वासनीय & मजबूत मतदार वळेरीचे दिकेन आनीक एक पावल

नवे फॉर्म 6B भरून तुमचे आधार, हें एपिकाक लिंक करचे

आधार-एपीक लिंक करप पर्यायी आसा

Voter ID-Aadhaar linking a good idea
Once linked with Aadhaar, complete accuracy in electoral rolls would be ensured and duplicates would be easy.

Govt to link Aadhaar number with voter list, voter card to prevent fake voting: Report
The Supreme Court said that if the government wants to link the voter list to the Aadhaar database, it will have to take legal backing for this.

Aadhar-Voter ID linking a 'win-win' for both EC & voter

Aadhaar must sync with voter IDs to empower citizens
Aadhaar uniquely identifies every individual in the country through all of their demographic and biometric data, which is precisely the type of information and very useful in addressing corruption.